

Sygn. akt II S 43/13

POSTANOWIENIE

Dnia 04 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Irena Dobosiewicz

Sędziowie: SO Janusz Kasnowski

SO Wojciech Borodziuk (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 04 września 2013 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi : **J. L.**

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy pod sygn. akt II Ns 451/12

przy udziale: Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w Bydgoszczy.

postanawia:

oddalić skargę.

Sygn. akt II S 43/13

Uzasadnienie:

Wnioskodawca J. L. w piśmie nadanym na Poczcie w dniu 14 sierpnia 2013 roku wniósł o stwierdzenie, że w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, sygn. II Ns 451/12 doszło do przewlekłości postępowania oraz wydania Sądowi prowadzącemu sprawę zalecenia do wydania w oznaczonym terminie postanowienia rozstrzygającego.

W uzasadnieniu wskazał, że od kwietnia 2010 roku przed Sądem Rejonowym w Gnieźnie toczy się sprawa o ustalenie masy spadkowej po jego ojcu Z. L.. W trakcie tego postępowania stało się konieczne powtórne potwierdzenie spadku otrzymanego przez niego od jego brata A. L. zmarłego w Bydgoszczy w grudniu 1941 roku. Od września stryj był aresztowany i nie wiadomo, gdzie ostatnio przebywał przed śmiercią, dlatego powtórny wniosek o potwierdzenie po nim spadku został złożony w dniu 09 maja 2011 roku do Sądu Rejonowego w Gnieźnie. Sąd w Gnieźnie stwierdził swoją niewłaściwość i pomimo zaskarżenia przez wnioskodawcę tego postanowienia w lutym 2012 roku sprawę przekazano do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy nie znając sprawy i dokumentów znajdujących się w G.zażądał dostarczenia aktów urodzenia i aktów ślubu 5-rga rodzeństwa stryja A. L.. Wnioskodawca poinformował Sąd, że wszystkie wymienione osoby już nie żyją, a niezbędne dokumenty USC do ich identyfikacji znajdują się w aktach procesowych postępowania prowadzonego w G.. Mimo to Sąd zawiesił postępowanie, które zostało zaskarżone. Sąd wznowił postępowanie dopiero po orzeczeniu przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy z dnia 17 grudnia 2012 roku.

Po dostarczeniu dokumentów z G. Sąd zwolnił wnioskodawcę od dostarczenia aktów USC wszystkich poprzednich osób oprócz aktu zgonu Z. R. z domu L., ale rozszerzył krąg uczestników postępowania o jedno z dzieci A. N. (1) z domu L. i Z. R.. Na następnej rozprawie Sąd rozszerzył krąg potencjalnych spadkobierców o pozostałe rodzeństwo.

W ocenie wnioskodawcy Sąd Rejonowy w Bydgoszczy odmiennie od treści wniosku dąży do ustalenia, kto w chwili obecnej jest spadkobiercą po A. L., a nie da się ustalić, w jakiej części spadek po A. L. zmarłym w 1941 roku otrzymuje wnuczka jego brata Z. bez wcześniejszego ustalenia, jaki spadek otrzymał Z. L. – ojciec wnioskodawcy.

Powyższe okoliczności zdaniem Wnioskodawcy czynią skargę zasadną.

Prezes Sądu Rejonowego w Bydgoszczy zgłosił swój udział w postępowaniu i wnosił o oddalenie skargi. W uzasadnieniu wskazywał, że czynności były podejmowane bez zwłoki, co czyni skargę niezasadną.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 06 lutego 2012 roku do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy wpłynęły akta z Sądu Rejonowego w Gnieźnie dotyczące stwierdzenia nabycia spadku po A. L. na skutek wyłączenia tej sprawy ze sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w Gnieźnie w sprawie o dział spadku po Z. L. pod sygnaturą I Ns 702/10.

W dniu 09 lutego 2012 roku Przewodniczący II Wydziału Cywilnego w Bydgoszczy zarządził wpisanie sprawy do repertorium Ns i przydzielił sprawę Sędziemu sprawozdawcy.

Zarządzeniem z dnia 19 marca 2012 roku Sędzia sprawozdawca wezwał Wnioskodawcę do uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 50 zł oraz do usunięcia braków formalnych wniosku poprzez wskazanie danych osobowych i adresowych uczestników oraz przedłożenia wskazanych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego w terminie 14 dni po rygorem zawieszenia postępowania.

Pismem z dnia 30.3.2012 roku Wnioskodawca udzielił odpowiedzi na wezwanie podając dane wskazanych osób i jednocześnie powołał się na dokumenty znajdujące się w aktach sprawy prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Gnieźnie po sygnaturą I Ns 702/10.

Zarządzeniem z dnia 24 maja 2012 roku Sędzia Sprawozdawca przedstawił sprawę Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy celem rozważenia wyznaczenia Sądu Rejonowego w Łodzi – Widzew do rozpoznania sprawy z uwagi na względy celowości.

Zarządzeniem z dnia 28 czerwca 2012 roku Sąd Okręgowy w Bydgoszczy zwrócił akta Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy z uwagi na brak podstaw do przekazania sprawy innemu Sądowi Rejonowemu.

Postanowieniem z dnia 25 lipca 2012 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy na podstawie art. 177 §1 pkt 6 k.p.c. w związku z art. 13 §2 k.p.c. zawiesił postępowanie z uwagi na nie wykonanie zarządzenia Przewodniczącego z dnia 19 marca 2012 roku.

Odpis postanowienia doręczono wnioskodawcy w dniu 17 sierpnia 2012 roku, który zaskarżył je zażaleniem do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy.

Po uzupełnieniu braków zażalenia w dniu 20 września 2012 roku akta z zażaleniem przedstawiono Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy.

Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Bydgoszczy uchylił zaskarżone postanowienie.

W dniu 18 stycznia 2013 roku akta zwrócono Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy.

Zarządzeniem z dnia 04 marca 2013 roku Sędzia Sprawozdawca wyznaczył termin rozprawy na dzień 29 kwietnia 2013 roku, a jednocześnie zwrócił się do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu i Sądu Rejonowego w Gnieźnie o wypożyczenie wskazanych akt.

Na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy przeprowadził dowód z aktów stanu cywilnego znajdujących się w aktach innej sprawy sądowej oraz odebrał zapewnienie spadkowe od Wnioskodawcy. Następnie Sąd odroczył rozprawę na dzień 17 lipca 2013 roku i zobowiązał Wnioskodawcę do przedłożenia wskazanych skróconych aktów zgonu w terminie miesiąca od rygorem zawieszenia postępowania.

Na rozprawie w dniu 17 lipca 2013 roku Sąd odebrał od Wnioskodawcy uzupełniające zapewnienie spadkowe oraz przeprowadził dowód z dokumentów znajdujących się w aktach innej sprawy, wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestników pięć kolejnych osób oraz zobowiązał Wnioskodawcę do przedłożenia pięciu odpisów wniosku w terminie 21 dni pod rygorem zawieszenia postępowania.

Wnioskodawca nadesłał odpisy wniosku celem doręczenia kolejnym uczestnikom zgodnie z postanowieniem Sądu.

Postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy dopuścił dowód z uzupełniającego zapewnienia spadkowego od uczestnika A. N. (2) i wezwał do jego przeprowadzenia Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku oraz dowód z uzupełniającego zapewnienia spadkowego od uczestniczki Z. S. i wezwał do jego przeprowadzenia Sąd Rejonowy w Gdyni. Jednocześnie skierowano odezwy do tych Sądów o ich wykonanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004r. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności w myśl art. 2 ust. 2 ustawy, ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia, co do istoty lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest stanowisko, że ocenie pod kątem przewlekłości postępowania podlega czas trwania całości postępowania, a nie terminowość podejmowania przez sąd poszczególnych czynności. Nie wyklucza to możliwości stwierdzenia przewlekłości postępowania z powodu nieterminowości podjęcia przez sąd jednej czynności, ale jest to możliwe tylko wtedy, gdy opóźnienie w wykonaniu tej czynności jest tak znaczne, że powoduje przewlekłość całego postępowania. (Postanowienie S.N. z dnia 02.7.2009 r., (...) 14/09, Lex nr 551875; Postanowienie S.N. z dnia 22.4.2010 r., (...) 6/10, Lex nr 602069; Postanowienie S.N. z dnia 22.11.2010 r., (...) 22/10. Lex nr 694241; Postanowienie S.N. z dnia 09.9.2011r., (...) 27/11, Lex nr 1106755).

Należy podkreślić, że w świetle art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku, jak również zgodnie z poglądami wyrażanymi w orzecznictwie Trybunału Praw Człowieka ocena, czy czas trwania postępowania mieści się w rozsądnym terminie, musi być przeprowadzana z uwzględnieniem okoliczności dotyczących każdej konkretnej sprawy (wyrok z 27 czerwca 2000 roku F.vs. F., (...), wyrok z 27 kwietnia 2004 roku, K.vs.P., (...)). Trybunał podkreśla, że Konwencja z 4 listopada 1950r. o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności nakłada na państwa obowiązek zorganizowania

systemów prawnych w sposób umożliwiający sądom spełnienie wszystkich wynikających z niego warunków, łącznie z obowiązkiem rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie. Nie można zatem bronić się przed zarzutem przewlekłości postępowania sądowego wskazując na trudne warunki wymiaru sprawiedliwości (ekonomiczne, organizacyjne czy kadrowe).

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że z poczynionych na podstawie akt sprawy ustaleń wynika, że postępowanie w przedmiotowej sprawie toczyło się bez nieuzasadnionych okresów braku podejmowania czynności przez Sędziego, jak też opóźnień w zakresie wykonywania zarządzeń Sędziego przez pracowników sekretariatu.

Z uzasadnienia skargi Wnioskodawcy wynika, że Sąd Rejonowy w Bydgoszczy odmiennie od treści wniosku dąży do ustalenia, kto w chwili obecnej jest spadkobiercą po A. L., co prowadzi do przewlekłości postępowania.

W tym miejscu Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że zgodnie z art. 670 k.p.c. związanie sądu twierdzeniami wniosku o stwierdzenie nabycia spadku dotyczy tylko osoby spadkodawcy, a w pozostałym zakresie sąd spadku ma pełną swobodę orzekania, wyznaczoną jedynie normami prawa materialnego oraz wynikami przeprowadzonego postępowania dowodowego. Jeżeli sąd uzna, że zgłoszone dowody nie są wystarczające dla wypełnienia obowiązków ciążących na nim z mocy art. 670 k.p.c., może nałożyć na uczestnika określone obowiązki dowodowe, egzekwować ich wykonanie, a w razie potrzeby zastosować konsekwencje procesowe ich niewykonania.

Z powyższego wynika, że Sąd spadku ma obowiązek ustalić krąg podmiotów dochodzących do dziedziczenia po danym spadkodawcy, przy czym ustawa nakłada na sąd obowiązek działania z urzędu (art. 670 k.p.c.).

Jeżeli zatem Sąd Rejonowy poczynił ustalenia, że spadkobiercą powinna być inna osoba niż wskazana we wniosku, ma obowiązek podejmowania czynności w celu stwierdzenia, kto w rzeczywistości dziedziczy spadek po wskazanej we wniosku osobie spadkodawcy, a działania Sądu podejmowane w takim zakresie nie mogą być uznane, jako prowadzące do przewlekłości postępowania.

W konsekwencji zarzuty wnioskodawcy podniesione w skardze nie mają uzasadnienia w treści przepisów postępowania dotyczących sądowego stwierdzenia nabycia spadku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznając skargę za niezasadną oddalił ją. (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 i art. 12 ust. 1 powołanej ustawy z dnia 17 czerwca 2004)